

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXX (24)

No. (Štev.) 15

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

15. aprila 1971

Čile: kam pelje na levo pot

Občinske volitve v Čilu, ki so potekle v nedeljo, 4. aprila, so že toliko za nami, da lahko mirno pogledamo na njih rezultate in na posledice, ki jih bodo kratko in dolgoročno prinesle. Zmaga vladne koalicije nasproti opozicijskim strankam je v danih okoliščinah lahko bila nepričakovana, a se prav zaradi teh okoliščin da razložiti. Težje pa je predvideti, kam bo razvoj peljala v bodoče.

Posamezne številke niso preveč važne. Poglejmo le globalne rezultate. Pri tem pa naj popravimo najprej napake, katere so zagrešile vse tiskovne agencije, povzročilo pa jo je čilsko notranje ministrstvo, ki je rezultate objavljalo. Še pri zadnjih volitvah so za štetje odstotkov vključevali vse oddane glasove, tudi „bele“ in razveljavljene. Sedaj pa so vladi enostavno pripisali 50,86%, opoziciji 49,16%, v zraku pa sta obvisela 2,23%, ki sta bila oddana večinoma za neodvisne kandidate, pa še za prazne in razveljavljene glasovnice. Po tem pravilnem celotnem štetju Allendejeva koalicija ni dosegla 50% glasov.

To, ki je bil sedaj le propagandistični manevar, ki mu je pa nasledela večina svetovnega časopisa, pa ima ogromno važnost v primeru plebiscita, ki je v Čilu ustavno orožje v rokah predsednika. Ta lahko v primeru parlamentarne obstrukcije seže po tem orožju in gotovo ga bo Allende uporabil, ko pride odločilni trenutek in bo prepričan o svoji zmagi.

Pri analizi rezultatov pa nikakor ne smemo pozabiti na ogromen odstotek državljanov, ki se volitev niso udeležili. Uradna poročila omenjajo okrog 28% izostalih. V tem primeru bi lahko uporabili tisti izrek, ki pravi, da ima na rod tako vlado, kakor jo zasluži. Že ob priliki predsedniških volitev je namreč prav izostanek višjih čilskih slojev na volitvah pripomogel k Allendejevi zmagi. Sedaj so znova isti „prostovoljni nevolilci“ pripomogli k levičarskemu plasiranju. Ali bodo tudi izostali, kadar se bodo plebiscitno reševala za svobodo in demokracijo države življenjsko važna vprašanja?

Izid volitev in zlasti potvorjeni nadpolovični odstotek, je dal predsedniku Allendeju močno psihološko zaslonbo, čeprav se položaj v parlamentu ni nič spremenil in kljub temu, da ostaja kršč. demokracija še vedno najmočnejša stranka v državi. A zavest zaslonbe glasov mu daje bolj proste roke. O tem pričajo tudi zadnja časopisna poročila, ki vedo povedati, da je povabil kubanskega diktatorja Fidel Castra, naj obišče Čile ob priliki 1. maja. — Po zaslonbi, ki jo je dobil na volitvah, bo Allende tudi verjetno ob prvi priliki skušal ponovno prodreti s svojo zamisljivo o ljudskih sodiščih.

Kje je vzrok, da so se čilski volilci v tolikem številu nagrnili na Allendejevo stran? Gotovo ni le en vzrok, temveč jih je več. Najprej dobro vodena volilna kampanja, za katero je vlada podzela število zelo popularnih ukrepov, ki bodo sicer s časom prinesli hude gospodarske posledice, ki pa so vsaj to pot dosegli pričakovani učinek. Za kritje teh posledic ima vlada še čas, saj so prihodnje volitve v Čilu predvidene šele za leto 1973.

Drug vzrok je gotovo razdeljenost opozicije. Desničarske stranke še vedno ne soglašajo z nekaterimi pozicijami krščanske demokracije, ta pa je oslabilna še od zadnjih notranjih bojev, ko jo je Tomić zapeljal v ekstremne položaje. Ob takih dejstvih tudi Freiev povratek na politični oder ni prinesel pričakovanih učinkov.

Je pa še nek drug faktor, ki pa ni važen le za Čile, temveč tudi za vso letinsko Ameriko. Na tem delu sveta se namreč že nekaj časa propagira kot idealna rešitev, jugoslovanski vzorec „socializma“. Ta kampanja, ki je orkestrirana s strani komunistov, pa zasega tudi že nekatere druge levičarske, pa tudi sredinske kroge. Spričo teh činitelj je bil Titov obisk v Vatikanu hud udarec za ideale demokracije v latinski

BODIMO MOČNI IN VELIKI V ČASIH VELIKE PREIZKUŠNJE

6. aprila pred 30 leti je bil ob bombardiranju Beograda ubit od nemške bombe minister dr. Franc Kulovec. Tedaj mu je bilo 57 let.

Ko je končal bogoslovne študije, je promoviral na Dunaju za doktorja teologije. Nato je postal profesor v škofovih zavodih. Toda ni mu bilo usojeno mirno življenje profesorja.

Leta 1914 je bil vpoklican prvi dan vojske. Skozi štiri leta je spremljal polk kranjskih Janezov po Galiciji, ob Soči in po Tirolskih gorah. Kot polkovnik in pozneje divizijski župnik je storil slovenskim fantom nešteto dobrot in je užival velik ugled.

Po končani vojni je hotel na župnijo, a so ga pregovorili, da je sprejel mesto tajnika Slovenske ljudske stranke v času podivjane povojne dobe. Uspelo mu je, da je organiziral oslABLJENO in razdvojeno SLS. Postal je tudi minister. Bil je poleg dr. Korošca tedaj najuglednejši naš politik, čigar ostri nastopi so vzbujali strah v krogu nekaterih centralističnih korupcionistov.

Za časa diktature je bil interniran v Foči. Po koncu diktature je stopil zopet na čelo strankinega organizacijskega aparata in to z velikim uspehom.

V primerjavi z dr. Korošcem je dr. Kulovec prijatelj zapisal ob 10 letnici njegove smrti: „Dr. Korošec je bil v politiki kot stroj, ki funkcionira z vso točnostjo. Vse je predvideno, vse se vrsti v redu. Dr. Kulovec pa je bil kakor hudournik, ki prevača skale in buta ob bregove, dokler se slednjči ne spre-

meni v reko, ki nosi blagoslov travnikom in polju. V življenju naroda so potrebni precizni stroji pa tudi hudourniki; enkrat eni, drugi drugi.“

Po smrti dr. Korošca je postal načelnik SLS. Po državnem udaru generala Simovića 27. marca 1941 se je kot minister z vso silo vrgel na to, da bi odvrnil vojno od Jugoslavije. Zavedal se je, kakšno nesrečo bo prinesla vojna Sloveniji in vsej državi. Ni uspel. Tragika je bila še v tem, da je postal prav on, ki se je tako boril za to, da bi Jugoslavija ne bila potegnjena v vojno, ena prvih žrtev nacističnega bombnega napada na Beograd.

Dr. Kulovec je imel 2. februarja 1941, t. j. dva meseca pred smrtjo, v Celju na zborovanju strankinih zaupnikov važen političen govor. Njegov glavni poudarek je bil, da naj v izrednih časih, ko je že besnela druga svetovna vojna, vsi priznajo Narodno vodstvo. Odločno je nastopil proti komunizmu. Ko pa je govoril o osnovni slovenske narodne politike, je poudaril slovensko težnjo po samoupravi, ki naj bi jo dobili na temelju narodnega sporazuma kakor so dobili Hrvatje svojo avtonomno Banovino. V zaključku govora je pravilno ugotovil, da je bil glavni krivec, da v Jugoslaviji ni bilo tako kot bi moralo biti, centralizem.

Ker je bil celjski govor zadnji večji javni nastop dr. Kulovca, ga lahko smatramo za njegov politični testament. Objavljamo ga tako, kot je bil natisnjen v Domoljubu dne 5. februarja 1941.

OSNOVE SLOVENSKE NARODNE POLITIKE

Pragmatičen govor dr. F. Kulovca v Celju

„Pokojni naš voditelj nam je zapustil veliko dediščino. Takoj po njegovi smrti je nastalo vprašanje, ali smo bili vredni sodelavci in dediči njegovega dela. Ali bomo mogli in znali ohraniti to dediščino in v slogi te discipliniranosti nadaljevati njegovo delo. Lahko trdim, da je njegova stranka takoj pri volitvi novega predsednika stranke in strankinega načelstva dokazala, da hoče enotno in disciplinirano hoditi po potih rankega velikega voditelja. Mnogi so se zmotili, ko so pričakovali, da se bodo najbližji sodelavci rajnega voditelja tpepli za njegovo dediščino. Enotno in disciplinirano so si postavili novo vodstvo tako, da je ta enotnost in discipliniranost visoko povzdignila moč in udarnost naših vrst. Želim in vas prosim, da se ta enotnost in discipliniranost kaže povsod v našem javnem življenju. Mi moramo biti močni in disciplinirani, ker nas čakajo težke in velike naloge. Mi, ki smo brez dvoma večina našega slovenskega naroda, nosimo v prvi vrsti odgovornost za njegovo usodo.“

Vsi naj priznajo narodno vodstvo

(Ni sedaj čas, da bi se stranke med seboj prepirale in razpravljale pred javnostjo majhne osebne ali druge zadevice. Želimo, da zaradi vsega naroda nastopi med nami pomiritev. Ali ne bi bilo lepo in dostojanstveno, ko bi se naša javna glasila dvignila visoko nad dnevene strasti in bi iz tega visokega vidika obdelovala naša narodna in državna vprašanja! Če kdaj, je sedaj čas, da presojamo vse naše javno življenje z vidikov lestvice vrednot. Morda je za nekatere težko, da se dvignejo nad dnevene strasti in gledajo in se dajo voditi le po največjih narodnih in državnih vrednotah. Morda je težko, toda potrebno je. Če je v nas dovolj samozataje, dovolj uvidenosti, tudi ne bo

Ameriki, in bo lahko v bodoče igral usodno in žalostno vlogo.

Po volitvah se v Čile ni vrnil mir. Sile, ki so opredeljene, si stojijo nasproti in čakajo le še, da se opredelijo še tisti, ki trenutno stojijo ob strani. Ni pa nobenega dvoma, da komunisti čaka le ugodnega trenutku za izvedbo svojih načrtov. Kakor hitro bo videl možnost dokončnega uspeha, bo zasadi nož v hrbet demokracije. Iste demokracije, ki mu je pomagala do sedanjih položajev.

težko podrediti se priznanemu narodnemu vodstvu. Zato kličem vsem: S tem naj nastopi pomirjenje, da bomo močni in veliki v časih velike preizkušnje.

Komuniste ven iz javnega življenja

Ko vas pozivam k pomirjenju in k opozarjam vse one izven našega tabora, da se dvignejo nad vsakdanjost, vem, da je pri nas gotova peščica ljudi, ki dela proti splošnim narodnim interesom, ki stoji tudi pod tujim vodstvom in sledi tujim ciljem. To pa so levičarsko usmerjeni elementi, ki predstavljajo pogibelj za naš notranji mir v državi. Vsem tem elementom napovedujemo boj in kliče močno roki, ki bo izgnala elemente anarhije in prevrata iz našega javnega življenja.

Mi nočemo komunizma! Ruski narod je naš bratski slovanski narod, toda ruski komunizem ni naš brat! Mi smo in hočemo biti dobri Jugoslovani, dobri Slovenci, Hrvatje in Srbi!

Osnove slovenske narodne politike

Mi Slovenci smo iskreno sodelovali pri politiki narodnega sporazuma, najiskrenejše sodelujemo v politiki narodnega sporazuma tudi v vladi in želimo samo, da bi se vsa ta vprašanja rešila čimprej, da bi tudi Slovenci dobili tako zaželeno slovensko samoupravno — enotno slovensko banovino (kakor so s sporazumom Maček-Cvetkovič dobili Hrvati, op. ur.).

Hočemo svojo avtonomijo

Ko se bavimo z najvažnejšimi vprašanji, nočemo mimo političnih ciljev, ki so vedno bili gibalo našega gibanja in velika zapuščina našega voditelja. Morda se kdo huduje nad tem, da zopet in zopet poudarjam tiste točke našega programa, ki so nam drage, pa se drugim zdi, da prihajamo z njimi pred javnost ob nepravem času. Menimo, da ne smemo nikdar dopustiti, da bi se načelne stvari zatemnile in zameglile. Ne smemo opustiti vseh tistih vprašanj, ki so bistveno važna tako za državo, kakor tudi za našo ožjo domovino — namreč vprašanje naše slovenske samouprave.

Ko gledamo v dvajsetletno zgodovino naše mlade države, ko tehtamo slabe in dobre stvari, menimo, da je zgodovinsko potrjeno, da je bil togi centralizem vir vseh nesreč in razprtij.

Actitud decidida

Día tras día Uruguay se commueve ante los frecuentes golpes del movimiento subversivo de los guerrilleros tupamaros. A los secuestros del embajador inglés y de Pereyra Reverbel, amigo y consejero del presidente Pacheco Areco, ha seguido el rapto del industrial Ricardo Ferres Terra.

Además, los tupamaros han proferido recientemente graves amenazas contra miembros de las fuerzas armadas. Por otra parte, con motivo de la campaña proselitista para los comicios de noviembre próximo han distribuido una hoja mimeografiada, en la cual explican su "programa de gobierno". La mejor calificación para estos hechos lo dan las palabras del senador Washington Beltrán del Partido Nacional quien dijo: "Los tupamaros se han impuesto la empresa de conquistar el poder por medio del terror."

Ante tales amenazas el gobierno uruguayo ha seguido el mejor camino. Desde un principio se negó a toda negociación con los extremistas. Al contrario, en los últimos tiempos ha preparado un plan, tendiente a eliminar la amenaza subversiva. Frente a hechos de índole criminal, como los que protagonizan los tupamaros, esta actitud del presidente Pacheco Areco es la más acertada y la única eficaz.

Odločno zadržanje

Dan za dnev pretresajo Urugvaj pogosti udari, ki jih izvajajo člani prevratnega gibanja gverilcev „tupamari“. Ugrabitvam angleškega poslanika in Pereyra Reverbela, prijatelja in svetovalca predsednika Pacheco Areca, je sledila še ugrabitve industrialca Ricardo Ferres Terra.

Poleg tega so tupamari pred kratkim izrekli težke grožnje proti nekaterim osebam iz vrst oboroženih sil. Po drugi strani pa so sedaj, ko se je začela volilna kampanja za volitve, ki bodo v mesecu novembru, izdali razmnožen list, kjer obširno razložijo svoj „vladni program“. Njihovo delovanje najboljše označijo besede senatorja Washington Beltrana od Nacionalne stranke, ki je dejal: „Tupamari so si zadali nalogo, da zavzamejo oblast s pomočjo terorja.“

Spričo te nevarnosti gre urugvajska vlada po najboljši poti. Od vsega začetka je odklonila kakršna koli pogajanja z ekstremisti. Nasprotno, prav v zadnjem času je pripravila načrt, s katerim namenja odstraniti prevratno nevarnost. Ob dejanjih kriminalne narave, kakor jih izvajajo tupamaros, je to zadržanje Pacheco Areca najbolj pravilno in učinkovito.

Dva govora

Ko smo v prejšnji številki komentirali Titov obisk v Vatikanu, še nismo imeli v celoti govorov, ki sta jih povedala Pavel VI. in maršal Tito. Sedaj smo jih že prejeli, in jih na tem mestu objavljamo za boljše informacijo naših bralcev. Omenimo naj, da poznanje obeh govorov v ničemer ne spremeni našega stališča, katerega smo obrazložili v zadnji številki. Dodamo le še, da Tito v svojem govoru ni obljubil nobenega zboljšanja za položaj Cerkve v Jugoslaviji: ne večje svobode vernikom, ne več svobode za delovanje duhovnikov, ne kakih dovoljenj za zidanje prepotrebni cerkva... skratka: ničesar. Ostanejo le suhe besede o praznih željah.

BESEDE SV. OČETA

„Obisk, s katerim ste nas danes počastili vzbuja v naši duši posebna čustva in razmišljanja. S pozornostjo in iskrenim spoštovanjem mislimo predvsem na državo, od koder prihajate in na vaše narode, ki so nam zaradi raznih velikih stvari zelo dragi. Med temi naj kot duhovnik in pastir omenimo predvsem krščansko vero, ki že stoletja razsvetljuje duha velikega dela vašega ljudstva in ki je v zgodovini dala toliko plemenitih ter močnih osebnosti in duhovnikov.“

Ljudstva, ki so bila izpostavljena vplivu različnih, pogosto nasprotujočih si civilizacij in so prav zaradi njih toliko pretrpela, imajo posebno poslanstvo pri iskanju medsebojnega zblizovanja in razumevanja ter se zato trudijo, da bi našo celino obvarovala pred novimi spopadi in bi se našla pot k popolnejšemu napredku in bolj bratski. Če je tako, ne kaže drugega, kakor da vzamemo motiko in ga pokopljemo za večne čase, državo pa postavimo na temelje, kakor jih narekuje nauk zgodovine.

Marsikdaj se je pojavljalo mnenje, da dr. Kulovec ni soglašal s politikom dr. Korošca. Celjski govor pa dokazuje, da je bil ne samo učenec dr. Janeza Ev. Kreka, ampak tudi to, da je šel zvesto po stopinjah dr. Korošca.

Dr. Kulovec je govoril v Celju tedaj, ko je bila usoda slovenskega naroda na kocki. Ali nismo danes tudi upravičeno zaskrbljeni za bodočnost našega naroda?

Premislimo dobro misli in poglede dr. Kulovečevega govora in bomo spoznali, da so v osnovi aktualni tudi danes.

M. S.

(Nad. na 2. str.)

STRAŠNA NEZVESTOBA NAČELOM

PAVEL VI. ZA VELIKO NOČ

Letošnjo veliko noč je imel papež Pavel VI. slovesno sv. mašo na prostem pred vhodom v baziliko sv. Petra v Rimu. Na prostranem trgu pred baziliko se je zbralo za to priliko nad 250.000 ljudi.

V nagovoru zbrani množici in vsemu svetu je Pavel VI. obtožil modernega človeka „strašne nezvestobe“ načelom miru in pravičnosti in obsodil pretekle in sedanje vojne, oboroževanje, revolucije in „naraščajoče moralno propadanje.“ Zatrnil pa je tudi, da je človeku bodočnost zagotovljena.

Pavel VI. je poudarjal, da je „svetovno pozorišče kakor razburkana morje, ki mu grozi najhujše nevihte.“

Z ozirom na razmere znotraj katoliške Cerkve je obžaloval dejstvo, da „ji na posameznih področjih močno škodujejo vzemirni doktrinarni in disciplinarni tokovi, ki jih zaman pripisujejo avtentičnim navdihom poživljajočega Duha.“

Na velikonočno nedeljo je Pavel VI. v preteklem tednu že drugič govoril

o težavah znotraj katoliške Cerkve. V govoru na veliki četrtek je primerjal duhovnike, ki zapustijo Cerkev, z Judom Iskarijotom.

V svoj velikonočni govor pa je Pavel VI. vnesel tudi optimizem za bodočnost človeštva. V zvezi s čudežem vseh čudežev, s Kristusovim vstajenjem, je vzkliknil: „Bodočnost človeštva ni izgubljena, temveč je zagotovljena.“ Poudaril je, da „velike ideje človeštva“ ne bodo iztrebljene, da bodo socialne neenakosti premoščene in da morajo „odnosi med narodi postati miroljubni, dostojni in bratski.“

Prvo tretjino svojega govora je Pavel VI. posvetil problemom sedanjosti. „Na kaj se pripravljamo, s tako pogosto in strašno nezvestobo najvišjim načelom vzajemnosti, pravičnosti in miru? Ne vidimo,“ je nadaljeval, „drugega, kakor nove vojne in novo oboroževanje, strahotno in grozno, vedno nove revolucije, institucionalizirane družbene boje in domišljav prezir vere, ki je ni mogoče uničiti.“

Sedem KP za policentriem

MOSKVA POTRPELJIVA

Na pravkar minulem zasedanju 24. kongresa sovjetske KP v Moskvi se je sedem komunističnih strank postavilo po robu sovjetskemu centralizmu: belgijska, čilska, japonska, romunska, italijanska, jugoslovanska in španska. V sled neposredne sovjetske bližine in gospodarske odvisnosti od Moskve je romunska partija najbolj izpostavljena sovjetskemu maščevanju. Za nadaljnji razvoj v Jugoslaviji pa Moskva potrpeljivo čaka na Titovo smrt in se pripravlja za poseg, če bodo prilike ugodne. Jugoslovansko delegacijo na sovjetskem partijskem kongresu v Moskvi je vodil Mijalko Todorović.

Na kongresu je v zvezi s problemom policentriзма v svetovnem komunističnem gibanju Mašerov, član sov-

jetskega politbiroja, po nalogu Brežnjeva silovito napadel predvsem Maočetungovo Kitajsko kot „zlasti odvraten primer revizionizma na levo“, istovremno pa je obsodil tudi „desničarje“, ki govorijo „o reformah in različnih nacionalnih modelih socializma.“

Opazovalci menijo, da so te opazke letele predvsem na Titovo Jugoslavijo in na druge „reformistične“ partije, kakor so po moskovskem mnenju italijanska, belgijska in angleška. V Čilu je komunistična stranka vključena v Allendejevo koalicijo.

Na kongresu je najodločneje napadel monolično sovjetsko vodenje svetovnega komunizma vodja japonske komunistične delegacije Tomi Ničisava. Dejal je: „Odnosi med partijami morajo temeljiti na neodvisnosti med partijami in na nevmešavanju v notranje zadeve posameznih partij. Če bodo ta načela partijskih odnosov, temelječa na medsebojnem spoštovanju neodvisnosti, sprejeta, bodo razlike izginile in bo mogoče zvariti skupno akcijo proti skupnemu imperialističnemu sovražniku.“

Marc Drumaux, vodja belgijske komunistične delegacije, in Ernán del Canto, vodja čilske partije, sta dala podobne izjave. Del Canto je med drugim zatrjeval:

„V mednarodnem komunističnem gibanju je več vodilnih centrov in je mogoče vzajemnost vseh partij doseči le z neodvisnostjo vsake partije.“

Boj za svobodo tiska v Čilu

ALLENDEJEVA KAMPANJA

Eden največjih čilskih dnevnikov El Mercurio je v uvodniku v svoji nedeljski izdaji 11. t. m. pod naslovom „Na poti v kontroliran tisk“ silovito napadel marksističnega predsednika Allendeja in njegovo kampanjo „Za resnico“, v kateri ta poziva čilske časnike, naj ne bodo objektivni in naj delajo za čimprejšnjo spremembo časopisnih podjetij, pri katerih so v službi, v zadrage.

El Mercurio spominja bralce na sovjetsko časnikarstvo in med drugim pravi: „Pravda, kar v ruščini pomeni 'resnica', ni doslej nikdar dovolila svojim bralcem čitati resnico. Svobodni svet ve, da tisk pod totalitarnim režimom tedne in mesece preprečuje novice, ki niso naklonjene vladi in prikriva javnosti napake ljudi, ki vodijo državo.“

Z ozirom na kongres levičarskih časnikarjev, ki je te dni zasedal v Santiagu, El Mercurio v istem uvodniku piše:

„Ne glede na vse to in z vabivši časnikarje na kongres s tem, da so ga imenovali 'Za resnico', so ta kongres postavili pod vodstvo profesionalnih ljudi, ki smatrajo kastristično in komunistično bojevitost za nujno.“

Opozicionalni časopis La Prensa je v svojem uvodniku tudi napadel omejeno Allendejevo kampanjo:

Mednarodni teden

Ameriški predsednik Nixon je nekaj ur po dejanski oprostitvi častnika Calleya, obsojenega na dosmrtno prisilno delo vsled obtožbe premišljenega poboja 22 vietnamskih civilistov v vasi My Lai, objavil ameriškemu narodu, da bo do letošnjega 1. decembra povprečno 14.300 ameriških vojakov mesečno odšlo iz Vietnoma, tako da se bo v naslednjih osmih mesecih 100.000 vojakov umaknilo z bojišča. Ni pa povedal, kdaj namerava umakniti zadnjega ameriškega vojaka odn. za ZDA končati vietnamsko vojno, ker da bi vietnamski komunisti v Parizu postali še bolj zahtevni. Zahteve nekaterih ameriških senatorjev, da bi Nixon določil datum dokončnega umika, izgledajo celo mnogim Amerikancem vsaj smešne, če ne kaj več. Doslej namreč še ni bilo vojske, ki bi nasprotniku razodela svoje načrte. Tudi politični oziri ne morejo biti razlog, da bi ameriška vojska to storila.

V Vzhodnem Pakistanu pa državljanska vojna trajala naprej ter je Kitajska presenetila ves svet, ko se je postavila za Zahodni Pakistan proti upornikom v Vzhodnem Pakistanu. Opazovalci so začeli hitro ugotavljati, da za kitajske komuniste uporniško gibanje v Vzhodnem Pakistanu ni „osvobodilna vojna“, ker ga pač ne vodijo komunisti. Izgledov za mir v Vzhodnem Pakistanu še ni, kljub silovitim žrtvam bengalskega prebivalstva.

Pristaši šejka Mujiburja so odločeni boj za bengalsko neodvisnost voditi do zadnjih posledic. Moralno oporo imajo v sosednji Indiji, ki je s Zahodnim Pakistanom sprta glede Kašmira.

Na bližnjem Vzhodu se še vedno ohranja status quo med Arabci in Izraelom, v Zahodni Evropi pa je vključenje Anglije v Skupni evropski trg spet za korak bližje po obisku britanskega predsednika Edwarda Heatha pri zahodnonemškem socialističnem predsedniku Willy Brandtu v Bonnu. Heath pričakuje, kljub morebitnim oviram iz Pariza, da bo mogoče do prihodnje jeseni Angliji doseči dogovor s članicami SET-a o njenem včlanjenju v to zahodno evropsko organizacijo.

Najvažnejši dogodek minulega tedna za nadaljnji razvoj odnosov med Washingtonom in Pekingom pa je vsekaror bila odločitev Maocetungove vlade, da pripusti v Peking severnoameriško moštvo za namizni tenis, ki se je bilo udeležilo mednarodnega turnirja v Tokiju. Ameriško moštvo naj bi v Pekingiu odigralo več tekem v namiznem tenisu s Kitajci. Še večje presenečenje pa je pekinška vlada povzročila s tem, da je dovolila trem ameriškim časnikarjem potovanje v Peking in sicer: dopisnik Tima, dopisniku ameriške televizijske mreže NBC in dopisniku tiskovne agencije Associated Press. Prvič po 22 letih se je zgodilo, da so ameriški časnikarji smeli potovati na Kitajsko.

„Preseneča, da predsednik dopušča in daje prestiž, s svojo prisotnostjo, začetku tkim. kampanje 'za resnico', ki so jo začeli tisti, kateri vsak dan sproti kažejo ne samo prezir do resnice, temveč svojo praktično nesposobnost, da bi jo sploh tolerirali.“

Predsedniške rotacije v Beogradu

Britanska tiskovna agencija Reuter je minuli četrtek, 8. t. m. iz Beograda objavila naslednjo kratko poročilo o nameravanih ustavnih spremembah v Titovi Jugoslaviji:

„Predsednik Tito je na množičnem ljudskem zborovanju govoril o načrtu, po katerem naj bi v bodočo vsaka od šestih jugoslovanskih republik menjaje pošiljala svojega predsednika v Beograd na predsedstvo federacije.“

Na ljudskem zborovanju v mestecu Bugojno je Tito izjavil: „Veliko sem premišljeval o problemu predsedništva. Predsednika moramo imeti, toda njegova predsedniška doba bo trajala le eno leto.“

Opazovalci to izjavo 78-letnega Tita, ki je jugoslovanski predsednik od 1953 dalje, smatrajo za opozorilo, da načrti, ki so bili o vprašanju predsedniške dobe nedavno objavljeni, ne predstavljajo zadnje besede o tem problemu.“

Kot je Freud napisal „Psihopatologijo vsakdanjega življenja“, bi bilo dobro sestaviti „Kriminologijo vsakdanjega življenja“, v kateri bi se popisala in razložila tisoč in ena oblika, kako taktično uničiti bližnjega: umetnost gledanja drugam, tja, kjer bližnjega ni, skrivanje informacij in novic, ki bi bližnjemu lahko koristile, opuščanje njegovega imena, kadar bi ljubezen in pravičnost zahtevala, da ga omenimo, in vrsta podobnih stvari. Prezreti bližnjega je najbolj neopazen in pogosto najbolj krut način, s katerim preprečimo, da nam ne postane ovira.

Španski mislec in profesor medicine Pedro Lain Entralgo

Iz življenja in dogajanja v Argentini

POLITIČNI MIMOHOOD

Prejšnji teden (v ponedeljek 5. torek in sredo) je vladna palača prisostvovala prvi paradi predstavnikov političnih strank. Mimohod se je nadaljeval potem tudi še prve dni pričujočega tedna, in bo trajal verjetno še precej časa. Preglednik te parade je notranji minister, ljudski radikal Mor Roig, kateremu je vojaška vlada generala Lanusseja zaupala težko nalogo pomiriti državo in v teku treh let pripeljati jo do institucionalnega izhoda.

Tako povedano izgleda zadeva kaj enostavna. Vendar to ni tako. Tudi opazovalci menijo, da vojska nikakor ne namerava v treh letih skrbeti le, da bodo politiki mirno in varno prišli na svoja stara mesta. Po vsej verjetnosti bo v tem kratkem obdobju skušala pridobiti zamujeni čas in izvesti globoke gospodarske in socialne spremembe. Tak naj bi bil namen predsednika Lanusseja in o tem namenu naj bi obširno narodu govoril danes (t. j. četrtek 15.). Med glavne ukrepe kratkoročnega načrta prištevajo povišice plač v višini 30%, širok kreditni program za kmetijstvo, industrijo in trgovino, financiacijo javnih del in nov stanovanjski načrt; obenem bi ukiniteli veljavnost nekaterih represivnih zakonov in izpustili na svobodo večje število političnih in sindikalnih pripornikov.

Da se povrnemo na politični mimohod. Notranji minister je najprej sprejel predstavnike ljudskih radikalov (Balbin). Nato še intransigentne radikale (Alende), progresivne demokrate, konservativce, socialiste, demokristjane itd. Vsak obiskovalec je izrazil nekatere želje ali zahteve. Tako so neka-

teri zlasti zahtevali skrajšanje prehodne dobe treh let, drugi spremembo ustave, večina tudi ukinitve represivnih zakonov itd. Je pa zanimivo, da so se nekateri direktno izrekli proti volitvam. Med temi je bil tudi demokristijan Horacio Sueldo, ki se je definiral kot „revolucionar“ in „socialistično usmerjen.“ Predlagal je ljudski plebiscit, kjer naj bi se narod izrekel za poglavitve revolucionarnega procesa (verjetno ne pod vojaškim vodstvom) ali za politični izhod. Tudi nekateri drugi politik so dr. Mor Roigu omenjali to, da je ljudstvo do volitev apatično, mladina pa se sploh čuti porinjeno v kot. Take iskrenosti je malkodo pričakoval.

Vendar je nekdo izostal iz parade. To je bil Peronov delegat Paladino, ki se je izgovoril, češ, da še nima dovoljenja. Menda ga bo šel osebno iskat da se pomeni še o ostalih političnih zapletljajih. Vendar njegovo stališče ni bilo odklonilno, temveč je le bolj preložitve sestanka.

Medtem pa vlada krepko dela na sindikalnem polju. Drž tajnik za delo San Sebastián, ki je zavzemal to mesto pod gen. Onganijem, je objavil normalizacijo še interveniranih gremijev. Osebo je odletel v Córdoba, da tam uredi zadeve, kljub nasprotnemu mnenju nekaterih vojaških krogov. Tudi paritetne komisije v redu delujejo. Debate in pogajanja so naporna, vendar so v nekaterih primerih že privedla do konkretnih zaključkov. Tako npr. v zidarskem gremiju, v raznih letalskih sindikatih ipd. Povišica plač, glavna skrb delavstva, se suče v višini 20—25%. Bo že.

Vsakoletni ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE

že 22 let prinaša toliko bogatega materiala resnične zgodovinske vrednosti, da je za poznanje dogodkov iz polpretekle zgodovine važen vir dokumentacije.

Ob tem gradivu, ki se je kopičilo vsa leta, pa je bilo opaziti le neko senčno siran: ni bilo splošnega pregleda čez vse to bogastvo.

Zato se je uredništvo Zbornikov odločilo, da letos objavi KAZALO, celoten pregled čez vseh 22 izdaj Koledarja, Koledarja-Zbornika in Zbornika Svobodne Slovenije. Pregled je dvojen: najprej po tvarini, urejen z znanstvenim kriterijem. Nato pa še po avtorjih in to čez popolnoma vse prispevke.

Zato bo vrednost letošnjega Zbornika dvojna, ker bo poleg običajnega gradiva predstavljal še vodič skozi dve desetletji izhajajočih dokumentov.

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE 1970. Pohitite s prednaročilom. Cena: 2.400 pesov. Možnost plačila v dveh obrokih. Pri pošiljanju s pošto dodatek \$ 100.

Trpljenje in Vstajenje našega Gospoda na odru Slomškovega doma – Ramos Mejía

Od tistih davnih dni, ko je slovenski človek sklonil glavo, da ga je obila krstna voda iz svečeničkovega prgišča, je hotel doživljati čimbolj neposredno vso tragedijo največje drame človeštva: Kristusovega trpljenja. Pater Romuald Marušič je v začetku 18. stoletja samo zapisal to, kar je med ljudstvom že dolga stoletja živel ter s tem dal podlago za škofjeloško procesijo. Te procesije in pasijoni se vlečejo potem preko Škofje Loke in Tržiča, bukvočnikov in modernih avtorjev prav v naše dni, prav med nas v izseljenstvo. Nikdar niso zastareli, nikdar izrabljeni. Zgodba je preplepa, da bi njen sijaj obledel.

Skupina mladih je v Slomškovem domu želela, da se s to tradicijo nadaljuje. Bili so toliko razsodni, da so prosili starejše za pomoč, ker so uvideli, da sami nalogi ne bodo kos. Tako je režijo z veseljem sprejel Krištof Janez, ki je pred časom prav isti pasijon postavil v kasteljansčini na oder v župniji Marije Fatimske v buenosaireskem predmestju Lomas del Mirador. Avtor tega teksta je namreč tamkajšnji župnik Manuel del Brío, v slovenščino pa ga je mojstrsko prebil g. župnik Jože Škerbec. Režiserju Krištofu je poleg in mimo njegove odrske stvaritve treba zapisati na rovaš dvoje dejstev, ki ga nedvomno postavljata med tiste redke, ki so globoko zaorali v to res deviško

polje med nami: ustvaril je teater mladih (od 24 nastopajočih je 15 mladih fantov in deklet) in kar je še težje, kljub tej mladeži je ustvaril umetnino.

Neradi posegamo v zakulisje, vendar bodi zapisano v pričevanje, da je sredi naše potrošniške družbe še možno zbrati skupino, prežeto, lahko bi rekli, s srednjeveško mistiko. Ker so se pripravile za nastop zaradi različnih vzrokov začele pozno, so bile zadnjih štirinajst dni vaje vsakodneve, končavale pa so se redno v zgornjih jutranjih urah. Tako je n. pr. starejši igralec odhajal od vaj po nekaj skodelicah črne kave naravnost na delo, drugi od sodelavcev je opustil v službi vse nadure, ki jih sicer normalno opravlja, fantje in dekleta pa so se po štiriurnem spanju odpravljali v šolo. Druga težava, ki se je zdela v začetku nepremagljiva, je bilo pri nekaterih znanje jezika. Niso klonili. Navadili so se besedilo na pamet, ne da bi ga povsem razumeli, nato pa brusili izgovorjavo pri starših, pri znancih, nekatere je hodil režiser sam popravljal na dom. Tako smo jih pričakali na odru.

Kot kronisti ne bomo pisali strokovne ocene prireditve. Vendar bi lahko potegnili ločnico med nastopom starih prekaljenih igralcev kot Brule, ki je podal veličastnega Kristusa, Miklavca v apostolu Jakobu, Bidovca v apostolu

Novice iz Slovenije

MARIBOR — V poslopju mariborske občine so 13. marca v prisotnosti Maistrovih borcev za severno slovensko mejo ponovno odkrili spomenik generalu Maistru. Spomenik so postavili na isto mesto, od koder so ga pred 30 leti ob vdoru v Jugoslavijo odstranili Nemci.

LJUBLJANA — V tretji številki revije *Sodobnost* je poudarek predvsem na literaturi: odlomek novega romana Bena Zupančiča „Potres“, nadaljevanje Božičevega romana „Jaz sem ubil Anito“, izbor iz najnovejšje poljske literature. Za stoddvajsetletnico smrti Stanka Vraza je napisano in zbrano vse, kar so dognali slovenski in hrvaški literarni zgodovinarji. Zanimive so tudi glose; vsekakor je najbolj aktualna glosa o razgovorih jugoslovanskega zunanjega ministra Tepavca v Benetkah z italijanskim zunanjim ministrom Morom, iz katere zvedemo, da v delegaciji ni bilo niti enega Slovenca, čeprav so bili predmet razgovorov predvsem problemi, ki se tičejo v glavnem Slovencev.

LJUBLJANA — Slovenski film „Na klancu“, posnet po Cankarjevem romanu, bodo predvajali na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu, ki bo od 14. do 18. maja. Vesna film, ki ima na skrbi distribucijo filma, je že pripravila kopijo filma s francoskim prevodom besedila.

LJUBLJANA — Komisija za verska vprašanja SR Slovenije je na svoji seji 11. marca sprejela program z svoje delo za leto 1971. Objavila ga pa ni v javnosti; verjetno ni za javnost...

LJUBLJANA — V februarju so slovenski tržni inšpektorji opravili 1490 pregledov, od tega 865 kontrol cen. Inšpektorji so izdali 13 določb na vrhnet v prejšnje cene. Eden značilnih pojavov je tudi, da proizvajalci, ki računajo na bližnje zvišanje cen, zavlačujejo izdajo faktur ali pa postavijo na fakture klavzule „časna akontacija“.

LJUBLJANA — Lansko leto je znala gostota naseljenosti v Sloveniji 85,1 na kv. km, mesto Maribor pa je prekoračilo število 100.000 prebivalcev in je imelo 31. marca 111.697 prebivalcev.

LENDAVA — V Petišovcih so lendaški beli rudarji začeli z raziskavami naftnega polja na novih terenih, ki so se jih pred leti zaradi poroznosti in prepustnosti spodnjih slojev izogibali. Doselej so raziskave pozitivne, vendar stoji rudarji pred zahtevno nalogo ugotoviti rentabilnost najdišč. Po drugi svetovni vojni so namreč v okolici Lendave odprli precej naftnih in plinskih polj, ki pa so vsa že izčrpana in se je del te industrije v Lendavi preusmeril v druge panoge petrokemije.

POLZELA — Tovarna nogavic v Polzeli bo letos izdelala že 18 milijonov parov damskih nogavic, do leta 1975 pa naj bi produkcija narasla na 27.000.000 parov ali 100.000 dnevno. Skoro popolnoma pa bodo prenehali z izdelavo moških in otroških nogavic. Ker po novem delajo delavci, ki jih je v tovarni 900, 42 ur na teden, bodo moral delati v štirih izmenah, da bodo mogli izpolniti produkcijski program.

JESENICE — Na občnem zboru hortikulturnega društva so predlagali, naj bi na zapuščenem jeseniškem pokop-

lišču uredili cvetlični vrt in zbrali na tem kraju vsa spominska obeležja mesta in okolice.

KAMNIK — V kamniški občini iščejo 460.000 dinarjev, da bi mogli dokončati raziskave termalnih vrelcev v Potoku pri Srednji vasi v Tuhinjski dolini. Tem vrelcem pravijo „Atomske toplice“ in strokovnjaki geološkega zavoda iz Ljubljane trdijo v prvih izvidih, da so dosežani rezultati ohrabrujoči. Občina se je obrnila na pomoč na Sklad Borisa Kidriča, kasneje pa naj bi bodoče zdravilišče sofinancirale gospodarske organizacije.

LJUBLJANA — Tivoliju grozi smrt. Po najnovejših urbanističnih načrtih, ki so jih skoraj neopazno razstavili februarja — da so ustregli predpisani formi — bi od Tivolija ostali le majhni zeleni otoki, vse drugo bi bilo zazidano „rekreacijsko območje“ in parkirišča. Proti temu načrtu so nastopili nekateri posamezniki in Hortikulturno društvo, ki je pozvalo vse Ljubljančane v boj za ohranitev Tivolija in Rožnika. Za novi urbanistični načrt za smrt Tivolija pa je občina že namenila 2 milijona dinarjev za prva letošnja dela; več ni bilo mogoče odvojiti iz letošnjega mestnega proračuna za ta načrt, ki bo veljal več deset milijonov dinarjev.

MARIBOR — V tovarni čevljev „Lilieg“ so 12. marca delavci in delavke na zboru kar sedem ur odločno kritizirali vodstvo tovarne in delavski svet, ki so ga nazvali „svet kimavcev“. Delavci v tej tovarni imajo najnižje plače v Mariboru; stroški za reprezentanco so narasli, dnevnice za potovanje v tujino so 137% višji kot lani. Na zborovanju so se dogovorili, da bodo odslej izobesili vsakega 16. v mesecu plačilno listo vseh zaposlenih, od vratarja do direktorja. Prav tako so razpisali vsa delovna mesta vodilnih razen direktorjevega, ki mu še ni potekla mandatna doba. Direktor je na očitke delavk odgovoril, da ni za stanje samo on kriv in skupina okoli njega, ampak da je odgovornih kakih 80 oseb v podjetju.

UMRLI SO OD 19. DO 24. 3.:

LJUBLJANA: Koloman Kovačič, car. insp. v p., Ciril Žužek, kr. m. v p., Franc Dovč, žel. ur. v p., Stane Lunder, pek v p., inž. Vladimir Rohman, Stane Mencinger, pom. direktorja dir. za turizem, Viktor Pogačnik, up., Ivanka Medvešek roj. Dimec, Ludvik Zakošek, Jože Kožar, vojaški up., prof. inž. Alojz Hrovat, univ. prof. v p., Franci Križman, up., kor. borec, Jelka Kavčnik, Janez Belič, up., Ivan Ahačič (79) v. žel. insp. v p., Franc Armič, up. tob. tov., Andrina Skočir r. Oblak, Marica Planišček-Majce.

MARIBOR — Jožefa Koželj (66), up., Viktor Brojnki, up., Albina Kokalj (73), up. Jože Ferovšek (84), up., Anton Štraus (88), up., Ivana Nagode, babica v p., (87), Marija Kreič, up., Tišler Alojzija (69), up., Kmetič Zofija (64), Wolf Marija (72), up., Lukas Ivana (87), gospodinja.

RAZNI KRAJI. Maksa Samsa, pesnica, Ilirska Bistrica (67), Jože Mahnič, up., Piran, Mici Zagar, up. tov. Zmaj, Črnuče, Matija Ivanuša, gr. tehn. v p., Lesce, Janez Mežan (73), Bled, Anton Globočnik, Radovljica, Franc Suhadolc (Jurežev ata), Podmreka pri Dobrovi, Peter Jeras, Domžale, dr. Ivan Kaukler, zdravnik v p., Ljutomer, Franc Meško, kroj. moi. v p., Celje, Franc Ljubič, žel. up. (72), Stična, Alojzi Urbanc, mlinar in pos., Dragomelj, Nežka Mravlje, šentjur pri Celju, Antonija Rožman r. Škerbec, Krško, Franciška Rebernik (91), Kamnik, Lovro Kokalj, nos. in vojni invalid (87), Vinje, Ant n Vovk, šofer, Lesce.

steče. Pohvalo zasluži tudi Škerlj Stane s svetlobnimi efekti, prav tako pa Poljšak Tone pri zvočnih napravah. Maskiral je Novak Stane, za obleke so skrbele ge. Telič Jožefa, šifrer Darinka ter Zupan Julči. Šepetalka je bila ga. Kessler Ema.

Kot podrobneosti bi dodali, da bi najbrž oder veliko pridobil, ko bi vanj pritegnili tudi mogočno drevo, ki raste ob strani. Tako bi ga to ne omejevalo, temveč mu dajalo razsežnost. Glasbena spremljava bi mogoče bila še bolj resna, ki bi režiser poleg že uporabljenih klasičkov (Händel, Liszt) dodal še druge, namesto melodij iz filmov Sveti plašč in Exodus. Na vsak način pa bi bilo treba v prihodnje doseči, da imajo igralci po eno samo vlogo. Tako bi bilo mogoče odpraviti predolge odmore, ki pretirajo tisto notranjo povezanost gledalca z dejanjem na odru.

Igro je gledalo oba večera skupno 512 oseb (otroci niso všteti) ter se z obiskom zahvalilo nastopajočim za ves trud.

- er

Občni zbor Kreditne zadruge SLOGA

V soboto, 27. marca t. l., so imeli člani Kreditne zadruge SLOGA z. z. o. z. redni občni zbor. Ob navzočnosti 62 članov ga je začel predsednik g. Ivan Ašič z molitvijo in spominom članov, ki so v preteklem letu odšli v večnost. Po napovedi dnevnega reda, izvolitvi overovalteljev zapisnika in članov volilne komisije, je g. Ašič prebral svoje poročilo. V njem je omenil, da je zadruška pripravila dve gospodarsko-prosvetni predavanji. O davčnih vprašanjih je govoril g. Milan Magister, o novostih v pokojninskem zavarovanju pa g. dr. Julij Savelli. Žal udeležba na teh predavanjih ni bila zadovoljiva, posebno če pomislimo na važnost in zanimivost obravnavanih tem. O kintji „Sloga“ v Villa Udaondo je g. predsednik povedal, da je bilo narejenih na njej več izboljšav, tako da je kinta tudi v letošnji sezoni kljub slabemu vremenu kar dobro služila številnim članom in njihovim družinam za prijeten odih. Zunaj sezone bo kinta odprta le ob nedeljah. Člani imajo brezplačen vstop s člansko izkaznico.

Na izrednem občnem zboru 14. novembra 1970 je naša zadruška delno spremenila svoja pravila z namenom, da bo v naprej delala le z lastnim kapitalom, to je, da sprejema denar le na deleže in ne več na vloge, a z enakimi pogoji kot doslej, tako glede obrestovanja kot vračanja vložene denarja. Sprememba bo zelo olajšala poslovanje zadruge, ker bo po novem načinu opravičena med drugim zlasti pretirano visoke denarne rezerve, katera je doslej zadruška stala lepe denarje. Škoda da je Centralna banka v objavi v časnikih in radiu te spremembe nejasno povedala, in je to nekatero člane zbegalo. Žal tisti, ki jim stvar ni bila jasna, niso iskali pojasnil kar pri zadruzi ali njenih odbornikih, ki bi jim zadevo lahko pravilno razložili, tako pa je po nepotrebnem krožilo med ljudmi precej popolnoma napačnih in celo izmišljenih govoric. Z zadovoljstvom pa ugotavljamo, da je velika večina naših članov in vlagateljev imela gluha ušesa za te govornice in popolnoma zaupala upravnemu odboru, kateri se ob tej priložnosti vsem tem zvestim članom in vlagateljem prav lepo zahvaljuje.

Tajnik g. Janez Amon je v svojem poročilu povedal, da je upravni odbor imel v preteklem letu 28 rednih sej, na katerih je odobril 140 prošenj za nova posojila za \$ 578.550.—, sprejel v zadruško 162 novih članov, tako da je bilo njih skupno število 31. 12. 1970 že 1026. Upravni odbor je redno zastopal zadruško na vseh slovenskih prireditvah. Ob 25-letnici pokola slovenskih domobrancev je v počastitev njihovega spomina naša zadruška z mecenskim darom botrovala knjigi Huda pravda, povest iz dni domobranskega boja za svobodo Slovencev, ki jo je napisal g. Lojze Ilija, izdala pa Slovenska kulturna akcija. Upravni odbor je v preteklem letu, kot že vrsto let, namenil podporo večim slovenskim ustanovam, v skromno priznanje Sloge za vse pomembno delo, ki ga vsaka na svojem področju s požrtvovalnostjo opravlja. Vzdrževali smo red-

ne in najboljše stike s Centralno banko, Državno zadržno direkcijo in Direkcijo pravnih oseb pri provincialni vladi v La Plati. Ob koncu poročila se je g. Amon spoštljivo spomnil prijatelja in bivšega odbornika naše zadruge, pokojnega Jožeta Pozniča, ki je tragično sklenil tek svojega življenja v najlepših letih in poln načrtov, v letalski nesreči v Bariločah, februarja t. l.

Namesto po boleznih zadržanega blagajnika g. Mirka Kopača je prebral bilanco in podal nje razlago in primerjavo s prejšnjimi leti upravnik zadruge g. Marjan Loboda. Med drugim je omenil, da je imela zadruška v letu 1970 za 11.000.000.— prometa, to je 32% več kot prejšnje leto. Članov je bilo 1026 s \$ 362.889.— kapitala, vlagateljev pa je bilo 1072 s \$ 2.854.167.— hranilnih vlog. Med 223 zasebnikov in podjetnikov je bilo posojenih \$ 2.580.183.—. V blagajni in bankah je bilo 31. 12. 1970 \$ 681.645.—, v nepremičninah in pohištva pa \$ 207.840.—. Iz omenjenih števil je vidno, da je zadruška tudi v preteklem letu lepo napredovala. Ne samo, da se je v težkih gospodarskih razmerah, ki vladajo v državi, ohranila, temveč je šla še velik korak naprej. V položju o medsebojnem zavarovalnem skladu je g. Loboda poročal, da se je v ta sklad do 31. 12. 1970 vpisalo 520 članov, t. j. 50,6% vsega članstva. V lanskem letu so umrli 4 zavarovanci ter smo njihovim svojem izplačali \$ 2.779.— posmrtnine. Rezerva zavarovalnega sklada je ob koncu leta znašala pesov 10.380.25. Od 1. 1. 1971 lahko pristouji v zavarovalni sklad vsak član do izpolnjenega 65 leta starosti s tem, da izpolni prijavnico in plača vpisnino \$ 10.—.

V razgovorih o poročilih upravnega odbora je g. Loboda vnovič razložil, zakaj in v čem je bila sprememba zadržnih pravil, po katerih od 1. 1. 1971 Kreditna zadruška SLOGA z. z. o. z. dela le z lastnim kapitalom. Po zanimivem razgovoru so navzoči z odobravanjem sprejeli vsa poročila upravnega odbora.

Nadzornik g. Božidar Fink je potem podal poročilo nadzornega odbora in predlagal članom, da odobre vse poslovanje upravnega odbora v preteklem letu s pohvalo, kar so navzoči člani sprejeli. Tajnik g. Janez Amon je prebral odborovo listo, katero so nato člani soglasno izvolili.

Novi upravni odbor Kreditne zadruge SLOGA z. z. o. z. je: Ivan Ašič, predsednik; Albin Kočar, podpredsednik; Janez Amon, tajnik; Franc Pergar, namestnik tajnika; Mirko Kopač, blagajnik; Miro Oman, namestnik blagajnika; Aleksander Avguštin, Alojzij Boh, Anton Godec, Anton Javoršek, Anton Krajnik, svetovalci; Franc Hrovat in g. Ladislav Lenček CM, namestnika svetovalcev; g. Božidar Fink, nadzornik; dr. Jože Dobovšek, namestnik nadzornika; Marjan Loboda, upravnik.

Z zahvalo za zaupanje in s prošnjo za še večje sodelovanje pri delu za napredek naše zadruge je g. predsednik Ašič sklenil lepo uspele občni zbor.

Slovensci v Argentini

3. tombola na Pristavi

Tretja tombola na Pristavi v Castelarju je minulo nedeljo, 4. t. m. privlačno ogromno ljudi. Gostje so bili presenečeni nad razsežnostjo nove zgradbe, katere zidava je že toliko napredovala, da bi bila lahko prireditev že pod streho, če bi vreme nagajalo.

Vsled krasnega jesenskega dne so se gostje razpršili širom Pristave že v zgodnjih popoldanskih urah. Klicanje števil je začelo nekaj po napovedani četrti uri popoldne in je bilo pri vzorno organizirani tomboli v dobrih dveh urah razdeljenih srečnim dobitnikom skoraj 300 bogatih dobitkov. Glavni dobitek — spalnico — je zadel ga. N. Zajc, naslednjih pet največjih tombol pa so dobili po vrsti: ga. Kinkelj, Mehle, S. Rajer, Kokalj in dr. M. Gogala. Razdeljene so bile tudi vse druge tombole, tako da se je prireditev kot taka končala nekaj pred sedmo uro zvečer.

Ves dobiček tombole je namenjen zidavi doma na Pristavi. Odziv ljudi je bil zelo lep, ker se zavedajo, da je Pristava namenjena narodnemu, kulturnemu in športnemu udejstvanju vseh združenih Slovencev Velikega Buenos Airesa.

PO ŠPORTNEM SVETU

Na svetovnem hokejskem prvenstvu skupine B, ki se je končalo 16. marca v Šviciji, so prvo mesto zasedli domačini in se s tem uvrstili v skupino A. Vendar vsi kronisti pišejo, da so imeli Švicarji izredno srečo — niso izgubili nobene tekme — ter imajo Poljska, Vzhodna Nemčija in Norveška neprimerno boljša moštva. Jugoslavija je le s težavo obstala v skupini B. K sreči so Avstrijci premagali Italijo, Jugoslavo pa v zadnji tekmi Japonsko s 7:6 ter se uvrstili s 5 točkami na peto mesto, za njo se je uvrstila Japonska, Avstrija in Italija je zadnja, zato bo na prihodnjem tekmovanju za svetovno prvenstvo tekmovala v C skupini.

Prvenstvo skupine A je bilo zaključeno preteklo soboto. V finalni tekmi je SZ premagala Švedsko s 6:3 in ponovno osvojila naslov svetovnega prvaka. ČSSR je bila v skupini A druga, Švedska pa tretja.

SLOVENCİ PO SVETU

ZDA

80 letnica Amerikanskega Slovenca

Naši rojaki v Ameriki praznujejo letos pomembne obletnice. Med njimi je gotovo na častnem mestu 80 letnica Amerikanskega Slovenca. Je to prvi slovenski list v Ameriki in dandanes starosta slovenskega časnikarstva v svetu sploh. Ustanovljen je bil leta 1891, 3. septembra tega leta je izšla prva številka, ki od tedaj pa do danes redno obiskuje rojake širom Amerike. Njemu na strani je stalno stala KSKJ (Kranjsko slovenska katoliška jednota). Bila sta si kakor brat in sestra.

Pa še drug 80. jubilej praznujejo v ZDA. Dne 19. junija 1891 je bil blagoslovljen vogelni kamen za cerkev Sv. Jožefa v Joliet, Ill. V treh mesecih je bila cerkev dozidana in 18. oktobra istega leta slovesno blagoslovljena.

Vse tri ustanove: Amerikanski Slovenec, župnija sv. Jožefa v Jolietu in bratska podporna organizacija KSKJ so v vse nadaljnem razvoju in vplivu na slovensko dejavnost tako tesno povezane, da bi jih mogoče imenovali trojček slovenskega pionirstva v Ameriki.

Srot in Kuessel, dva slovenska vrhunska telovadca sta se na tekmovanju v Velenju za pokal revije Gimnastika, kjer je zasedel prvo mesto Brodnik, poslovala od aktivnega tekmovalca. Tekmovalca so se udeležili najboljši telovadci, razen Cerarja, ki zaradi poškodbe še ne more nastopati. Avgust Kuessel pa ni več tekmoval, pač pa je vodil, Tine Srot pa je za slovo še zasedel sedmo mesto. Za Brodnikom so se uvrstili Keranič, Vrtič, Plestenjak, Ivanovič (Subotica) itd. Pri dekletih je bila prva Marlenka Kovač, druga Puškeravičeva iz Sombora, tretja Periščeva iz Ljubljane, četrta Havelkova iz Zagreba.

V Gorjah je bilo 14. marca državno in slovensko prvenstvo v smučskih tehnik. Novi prvak na 15 km in 30 km je domačin Filip Kalan, prav tako so Gorjani zmagali v štafeti 3x10 km. V alpskih disciplinah so tekmovali na Pohorju. V veleslalomu je novi prvak Miran Gašperšič, v slalomu pa je osvojil naslov Jakopič.

Vsak teden ena

VRH

Stanko Majcen

Hram, hram,
kot pod čistim steklom tam,
šumeč, svetla.

Sonce orgla v višini,
buče slapovi luči,
mesec po strmini
vozi prazni oči.
Zvezde se tro, sto glasov,
črički pojo, sto rodov,
v drevesa šviga sok
in mavrica lok na lok
na biserno seda roso.

Kedaj zalaja volk-samota
v gluhi lozi,
kedaj zapleše mesec-slepota
v leščeki vozi...

Le črička ni strah.
Vrta in svira v pokoj prostranstva,
srebrn sveder,
srebrn prah škropec v brezdanja
neznanstva.

In hram.
Kot pod čistim steklom tam,
šumeč, svetla.

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

12. aprila 1951. — št. 15.

AMERIŠKA POMOČ JUGOSLAVIJI

Razprava o tej pomoči v ameriški poslanski zbornici... Zunanje-politični odbor zbornice je pripravil... izčrpano poročilo... Na 32 straneh tiskanega besedila je pregled sedanega položaja Jugoslavije...

Stran 5: „Jugoslavija je danes komunistična diktatura in Titova politika je, da jo hoče tako ohraniti v vsem brutalnimi sredstvi proti vsem nasprotnikom, bodisi ne-komunistom, bodisi kominformovcem. Zahteva, da se morajo organizacije, ki so režimu nasprotni, enostavno iztrebiti in da se mora izkoriščati tudi patriotizem v te namene. Titov režim je za sedaj dosti dobro usidran v Jugoslaviji. Naslanja se na domovinsko rodoljubje ljudstva in na težnje po neodvisnosti. Slabe strani režima so: njegova gospodarska zaostalost, tih, a trd odpor kmetškega ljudstva, ki je proti vsaki kolektivizaciji, ter kominformovska peta kolona. Popolnoma napačno bi bilo sklepati, da so Jugoslavo tudi za Tita, ako so za Jugoslavijo. Mnogo jih je, ki so proti Titu. Vendar je njihova opozicija tiha in neaktivna spričo njihovega nasprotstva Moskvi. Močna in uspešna tajna policija je na delu, da ohrani režim. Ona sproti lovi in uničuje kominformovce.

Tudi moralo ljudstva je treba vzeti v poštev. Srbski in hrvaški nacionalizem, nezadovoljnost kmetov ter neutenašna želja po svobodi besede, vse to je lahko s silo za nekaj časa potlačiti. Toda ljudstvo na te dobrine ne more pozabiti.

Titu je popolnoma vdan komunistični in z istim zaničevanjem govori o „buržujskem imperialističnem zapadu“, kakor sovjeti. Razlikuje se od sovjetov samo v tem, da misli, da je on bolj kvalificiran izvajati Leninov nauk v Jugoslaviji, kot pa so oni v Moskvi.“

POIZVEDBA

Miguel Robinik

iščejo ga otroci in žena. Kdor ve kaj o njem, ga prosimo, naj to sporoči na naslov: René Carrera de Robinik, Belgrano 999, Gral. Madariaga, Provincia Buenos Aires.

Za dobro voljo

Pred fotografiranjem

„Ta fotografija mi ni všeč, saj sem videti na njej kot pravi idiot.“
„Na to bi moral pomisliti pred fotografiranjem.“

Ni vredno omembe

„Kje pa imate bolečine: v jetrih ali v glavi?“
„V jetrih. Kar imam v glavi, je komaj vredno omembe.“

OD DOMA

„Ali res dobivaš celo plačo? Kje pa delaš?“
„V tujini.“

Tovariši, kot da se ne ve, kdo je šel k polnočnicam po stranski cesti!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
 Director: Tone Mizerit
 Redacción y Administración:
 Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
 T. E. 69-9503
 Argentina

Correo Central (B) Argentino
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 5775
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 3824
 Registro Nacional de la Propiedad
 Intelectual N° 1.086.173

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
 za Argentino \$ 3.500.—, Pri pošiljanju
 po pošti \$ 3.600.—, — ZDA in Kanada
 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
 USA dolarjev za pošiljanje z avionsko
 pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
 pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
 Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

Dr. Tone Žužek
ADVOKAT

Urudaje od 17.30 do 19.30.
 Ponedeljek, sredo, petek

Lavalle 2331, p. 5. of. 10
 T. E. 47-4852

18. aprila:

SLOVENSKI DAN

VABI
 ZEDINJENA
 SLOVENIJA

Dopoldne ob 11.30 sv. maša

Popoldanski program ob 16

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija in vsi slovenski domovi so na zadnjem medorganizacijskem svetu sklenili priporočiti naslednje: Prosimo vse starše, katerih mladoletni otroci se udeležujejo plesnih prireditev po naših domovih, da jih spremljajo na te prireditve. Ker se ti plesi navadno končajo pozno in udeleženci stanujejo daleč, je prisotnost in spremstvo staršev ne samo priporočljivo, ampak nujno potrebno.

OBVESTILA

SOBOTA, 17. aprila 1971:
 SKAD prireja v Slovenski hiši ob 19.30 debatni večer. Predaval bo g. Jure Rode o tretjem svetu, mamilih in naši mladini.

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi prijateljska večerja. Prijave pri odbornikih do vključno srede 14. aprila.
 V Slomškovem domu v Ramos Mejia ob 21. Jesenski ples, ki ga organizirata krajevna SDO in SFZ.

NEDELJA, 18. aprila 1971:

Slovenski dan na Pristavi.

SOBOTA, 24. aprila:

Pričetek Teološkega tečaja za laike. Prijave do 15. aprila na TE: 60-0643 in v Dušnopastinski pisarni.

NEDELJA, 25. aprila 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu deseta obletnica blagoslovitve doma.

SREDA, 28. aprila:

V Slovenski hiši ob 19.30 seja voditeljskega sveta šolskega odseka Zedinjene Slovenije. Vabljeni vse učiteljskega.

SOBOTA, 1. maja:

V Slov. domu v Berazateguiju II. mladinski dan skupno z otvoritvijo športnih dni. Zbiranje ob 8 v doma. Začetek ob 8.30.

SKAD prireja v Adrogeju študijski dan.

Učiteljski študijski dan. Predaval bo vseučiliški prof. dr. Vinko Brumen.

NEDELJA, 2. maja:

V Slovenskem domu v Carapachay 11. obletnica.

ZVEZA ŽENA IN MATER

V četrtek 29. aprila ob 16.30 predava v Slovenski hiši pri zvezi slov. mater in žena ga, Anica Kraj. Iskreno vabljenje!

PRODAM

ZBIRKO SLOVENSKIH KNJIG
 (okoli 300)

med katerimi so zbirke slovenskih klasikov, leposlovne, strokovne in druge knjige. Naslov v upravi Svobodne Slovenije.

ZS prireja prosvetno-športni tečaj, ki ga bo vodil g. prof. Vivod Tine. Začel se bo 25. aprila ob 11 v Slovenski hiši. Vabljeni fantje in dekleta nad 20 let in posebej še vabljeni mladi poro-

čeni pari. Prijave sprejema Zedinjena Slovenija.

Gospo in gospodične naprošamo, da darujejo pecivo za Slovenski dan.

Slovenski dom v San Martinu

vabi vse rojake in rojakinje na

PROSLAVO DESETLETNICE
BLAGOSLOVITVE DOMA

ki bo v nedeljo, 25. aprila

Dopoldne ob 11 sv. maša, ki jo bo daroval delegat msgr. A. Orehar, nato bo na razpolago kosilo,

popoldne ob 15.30 pa bo

jubilejna akademija

s sodelovanjem šole škofa dr. Gregorija Rožmana in vseh organizacij, ki delujejo v domu. Slovenske pozdrave bo prinesel predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha, slovenski mladini pa bo spregovoril inž. Jože Žakelj.

Po akademiji bo

VELIKA DRUŽABNA PRIREDITEV

Sodeluje orkester PLANIKA

BERAZATEGUI, 1. MAJA

MLADINSKI DAN
in otvoritev športnih dniob 8.00 zbiranje
nato odbojkaob 11.00 sv. maša
kosiloob 14.30 popoldanski program
prosta zabava

Ne razočaraj mladine! Pridi!

Podjetniki, delavci, uradniki, upokojeanci, moški in ženske, otroci, stari, mladi, suhi, debeli, vsi so zastopani med 1.200 člani naše zadruga. Če slučajno vi še niste pristopili v naš krog, storite to čimprej, v vašo korist. To vam svetuje

Kreditna zadruga
S. L. O. G. A.

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bmé. Mitre 97

Tel. 658-6574

Ramos Mejia

Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16—20.

Varna in dobro obrestovana naložba za vaš denar. Posojila, menjava čekov in menic, pod zelo ugodnimi pogoji.

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

špecialist za ortopedijo
 in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
 od 17 do 20

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed.
 Zahtevajte določitev ure na
 telefonu 49-5855

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL
CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
 Pta. baja, ofic. 2
 T. E. 35-8827

ZS prireja prosvetno-športni tečaj, ki ga bo vodil
 g. prof. Tine Vivod

SLOMSKOV DOM in SDO ter SFZ

vabijo mladino in odrasle v soboto, 17. aprila ob 20 na

JESENSKI PLES

Sodeluje orkester Planika

Starši, ki spremljajo mladino, ne plačajo vstopnine.

Lepo vabljeni!

Prijateljem in znancem sporočam žalostno novico, da je v Ljubljani, dne 22. marca, v 79. letu starosti nenadoma izdihnil svojo blago dušo

Ivan Ahačič
višji železniški inšpektor v p.

Pokopali so ga 24. marca na pokopališču na Žalah. Dragega očeta, tasta, deda in pradedu bomo ohranili v prišrnem trajnem spominu.

Prosimo za molitve v pokoj njegove duše.

Majda dr. Komarjeva roj. Ahačič,
 hči, v imenu žalujočih

Buenos Aires, aprila 1971

Aleksander Solženicyn

15

En dan Ivana Denisoviča

Aljoša je prinesel premog. Nekateri so začeli vpiti: naložil, drugi pa; počakaj, da se pogrejem ob drveh! in revež ni vedel, koga naj uboga.

Fetjukov se je bil spravil k peči. Pa ga je že kapitan prijel za ovratnik in potegnili proč:

— Pesek nosit, gnoj!

Kapitan se še vedno obnaša, kot bi bil v mornarici: če je rečeno delati, je treba ukaz izpolniti. Zato je zadnji mesec zelo shujšal.

Vsa tri okna so bila že zadelana in svetloba je v dvorano prihajala le že skozi vrata. Vendar je tudi tam skozi prihajal oster mraz. Zato je Pavlo ukazal, naj zabijejo še zgornji del vrat. Ko je bila naloga izvršena, si se moral pripogniti, da si prišel notri.

Nastalo je novo vprašanje. Opeko so pripeljali. Kako je spraviti v prvo nadstropje?

— Zidarja! Pogledati moramo gori. Pojdite z mano. Je vabil Pavlo.

Glej, za čast gre. Šuhov in Kilgas sta odbrzela za Pavlom v prvo nadstropje. Stopnice so bile lesene, postavljene le provizorično. Sedaj je pa še Senjka odbil ograjo. Če nočeš strmoglaviti, se moraš stisniti k steni. Poleg tega še zaradi snega in ledu drsi. Težko bo nositi malto.

Pavlo in zidarja so si ogledali zid.

Bil je že očiščen snega. Led pa, ki je prekril opeko, bo treba s sekirico razbiti ter ga nato odstraniti, da pridejo do stare malte.

Kako bi pa opeko spravljali gori. Po stopnicah je preveč nerodno. Raje naj jo štirje podajajo na oder, ki stoji pod steno. Od tam pa dva še više, v prvo nadstropje, tu pa naj jih druga dva raznašata zidarjem. Da, tako pojde hitreje.

Veter zgoraj ni bil močan, a je zoprno vlekel. Zidarje bo prezeblo to kosti. Ko pa bo zid nekoliko višji, tedaj bo topleje.

Šuhov se je ozrl proti nebu: glej nobenega oblaka ni in sonce je že visoko, kmalu bo kosilo. Neverjetno, kako hitro teče čas, kadar si na delu. Šuhov je to že večkrat opazil, kako hitro se vrstijo dnevi; le konca kazni ni hotelo biti.

Vrnili so se v pritlično dvorano. Vsa brigada je bila zbrana okrog peči, le kapitan in Fetjukov sta še prenašala pesek. Pavlo se je razjezil. Takoj jih je osem poslal, da so podajali opeko, dva sta morala nositi peska in cementa v maltarko, še nekaj jih je poslal po vodo in premog.

Kilgas je naročil svoji skupini: — Fantje, nosilke morajo biti takoj narejene.

Šuhov se je ponudil Pavlu: — Naj jim pomagam?

— Pomagajte, — je prikimal Pavlo.

Člani brigade, ki so šli po kotel za taljenje snega, so se vrnili. Med potjo so jim povedali, da je ura že skoro dvanajst.

„Res je, kar dvanajst bo že,“ je pritrdil Šuhov. „Sonce je prišlo na najvišjo točko.“

„Če je na najvišji točki,“ je popravlil kapitan, „potem je ena in ne dvanajst.“

„Kako?“ je začuden pogledal Šuhov. „Že od starih časov vemo, da je opoldne sonce najvišje.“

„V starih časih je bilo že res,“ je kapitan priseklivo pojasnjeval. A sedaj je nova uredba, zato je sonce najvišje ob eni.“

„Čigava uredba?“

„Sovjetske oblasti.“

Šuhov se ne bi prepiral s kapitanom. Pa ta je tudi že odšel z nosili. Vendar je Ivan Denisovič pomišljal: kaj se sonce res podreja njihovim uredbam?

Udarci kladiv so napolnjevali prostor. Zabijali so žebelje, da bi naredili štiri manjša korita za malto.

„Dobro,“ je dejal Pavlo zidarjema.

„Vsedimo se, da se bomo malo ogreli.“ Obrnil se je še k Klevšinu: „Vi, Senjka, boste tudi zidali po kosilu. Prisedite.“

Tako so se po vseh pravilih useli k peči. Ni da bi začeli zidati pred ko-

silom. Malto, ki bi jo pripravili, bi predčasno zmrznila.

V peči je gorel premog. Toplota se je vztrajno širila od žerjavice, vendar jo je bilo čutiti le pri peči. Dvorana je ostala mrzla.

Noge pa niso postavljali preblizu ognja. To ni dobro. Moraš razumeti da če si v čevljih, ti kaj rado popoka usnje. Če pa v škornjih, se ti ovlaži klobučevina. Pare bo veliko, a nog si ne boš ogrel. Pa še škorenj lahko sežeš. Dobiš luknjo in vso zimo boš moral z njo hoditi okoli. Ni nevarnosti, da bi ti škornje zamenjali.

Kilgas je dražil: „Šuhovu ne prideš do živega, fantje. Z eno nogo že stopa domov.“

„S tisto, ki je bosa,“ je pripomnil sojetnik in vsi so se zasmejali. Šuhov si je bil namreč sezul levi škorenj in si sušil nogavice.

„Šuhovu se že bliža konec kazni.“

Kilgasu so prisodili petindvajset let. Včasih so bili res lepi časi. Vsem po vrst so sodili po deset let. A od leta 1949 naprej se je stvar spremenila: kar od kraja so jim nalagali po petindvajset. Deset let že prestaneš, ne da bi erknil — a petindvajset?

Šuhov se kar prijetno počuti, kadar namignejo nanj, češ, glejte ga, kmalu bo prestal kazen. Vendar tiho sam temu ne zaupa. Večkrat se je že zgodilo, da so tistim, katerim se je med vojno iztekla kazen, z izrednim odlokom dodali nameček. Izpustili so

jih šele šestinštridesetega leta. Kdor je odsedel tri prisojena leta, jih je moral potem še pet. Zakone pač lahko obračajo po volji. Odsediš deset let, pa ti rečejo: tu jih imaš še deset! Lahko te pa tudi pošljejo v izgnanstvo.

Tu in tam ga nadleguje misel: konec kazni se bliža, skoro bo poteklo deset let... Ti moj Bog! Ali me bodo na prostost ponesle lastne noge?

Vendar je bil star taboriščnik in je vedel, da tega ne gre na glas pripovedovati. Zato se je obrnil h Kilgasu:

„Kaj šteješ svojih petindvajset. Če jih boš odsedel ali ne, to je še vprašanje. Pa pogled mene: celih osem jih že imam na grbi, to je dejstvo.“

Življenje teče in ko ti preti zemlja, da te sprejme vase, ne utegneš razmišljati: Zakaj so te zaprli? Kako dočakaš prostost?

V sodnem zapisku piše, da je Šuhov zakrivil izdajstvo domovine. Sam je priznal, da se je pustil ujeti, ker je hotel izdati domovino. Vrnil da se je iz ujetništva, ker je prevzel dolžnost nemškega špljona. Kakšno dolžnost? Tega si ne Šuhov, ne preiskovalni sodnik nista mogla izmisliti. Pa je enostavno ostalo: dolžnost.

Račun Šuhova je bil takrat preprost: če ne bi podpisal, bi ga spravili v leseno krsto. Torej podpiši, da ostaneš vsaj nekaj časa živ. Pa je podpisal.

(Dalje prihodnjic)